

Sprawozdanie merytoryczne z realizacji zadania pt.
**„OCHRONA PRZYRODY I EDUKACJA EKOLOGICZNA WE
WDZYDZKIM PARKU KRAJOBRAZOWYM” W 2010 ROKU”**
wg harmonogramu rzeczowo – finansowego
umowy nr WFOŚ/D/483/35/2010

Zadanie 1. Organizacja III Rowerowego Rajdu Edukacyjno-Przyrodniczego we WPK

W ramach realizacji zadania wykonano pieczętkę okolicznościową, zakupiono okolicznościowe naklejki na rowery dla uczestników oraz napoje chłodzące. Wykonano identyfikatory dla osób biorących udział w rajdzie. Przeprowadzono konkurs z wiedzy i zakupiono na ten cel nagrody - akcesoria do rowerów oraz książki. Data: 22.06.2010r

Efekt ekologiczny zadania

Rajd rowerowy po ścieżkach przyrodniczo-edukacyjnych WPK połączony został z poznaniem miejsc cennych przyrodniczo na trasie, promowaniem aktywnego wypoczynku, regeneracją sił fizycznych i psychicznych. Uczestnicy po przejechaniu trasy wzięli udział w konkursie nt. cennych miejsc przyrodniczych, historycznych i kulturowych znajdujących się na terenie WPK. Organizacja rajdu przyczyniała się do promowania wśród młodzieży form turystyki przyjaznych przyrodzie z jednoczesnym uwrażliwieniem na piękno przyrody WPK.

Zadanie 2. Odnowienie oznakowania ścieżek edukacyjnych i punktów widokowych

Zakup tablicy z mapą trasy rowerowej Kościerzyna – Wdzydze Kiszewskie oraz wykonanie do niej stelaża. Zakup pędzli, farb, naklejek, impregnatu, drewna i gontu drewnianego. Wykonanie stelaży do tablic na ścieżce edukacyjnej „Życie lasu wokół remizy”

Efekt ekologiczny zadania

Odnowienie tablic edukacyjnych na ścieżkach przyrodniczych. Przedstawione na tablicach treści w połączeniu z bezpośrednim kontaktem z przyrodą i krajobrazem przyczyniły się do głębszego poznania wartości chronionych na terenie Parku. Dzięki tablicom edukacyjno-

informacyjnym osoby odwiedzający obszar parku mogły samodzielnie lub z przewodnikiem zapoznać się z cennymi elementami przyrody i krajobrazu danego obszaru chronionego.

Zadanie 3. Remont kładki dydaktycznej na torfowisku „Żôbińskich Błoto”

Zakup drewna do remontu kładki dydaktycznej oraz robocizna (usługi ciesielskie).

Efekt ekologiczny zadania

Nowa kładka dydaktyczna umieszczona na terenie użytku ekologicznego „Żôbińskich Błoto” pozwalała uczestnikom warsztatów terenowych na samodzielne poznawanie rzadkiego i cennego siedliska, jakim jest torfowisko przejściowe i wysokie, bez uszkodzenia tego chronionego ekosystemu. Umożliwiała ona efektywne prowadzenie zajęć o tematyce związanej z badaniem i ochroną wód, rolą bioróżnorodności, poznawaniem specyficznych organizmów terenów podmokłych, czy form polodowcowych charakterystycznych dla Pomorza. Kładka ułatwiała także monitorowanie zmian zachodzącym na torfowisku, co może zapobiec degradacji torfowiska.

Zadanie 4. Organizacja warsztatów, konkursów i wykładów

4.1. Poznaj ichtiofaunę Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego „Rybobranie”

Zakup nagród rzeczowych i książkowych na konkurs wiedzy o ichtiofaunie WPK. Zakup napoi chłodzących. Materiały, przybory papiernicze, druk kart pracy itp. Da

Efekt ekologiczny zadania

Warsztaty edukacyjne z ichtiofauny nad wodą kierowane były do młodzieży z terenu powiatu kościerskiego. W ramach warsztatów młodzież miała okazję nauczyć się rozpoznawania gatunków ryb występujących w naszych jeziorach oraz poznanie tematyki związanej z ichtiofauną jezior. Uczestników warsztatów zapoznano z zasadami regulaminu wędkarskiego połowu ryb i metodą „no killing”. W tym celu WPK nawiązało współpracę z PZW i Państwową Strażą Rybacką Miejsce: Jezioro Drzędno. Przeprowadzono konkurs na temat ichtiofauny jezior WPK (m.in. endemicznej odmiany troci jeziorowej występującej w jeziorach wdzydzkich) utrwalający zdobytą wiedzę.

4.2. Powitanie wiosny na terenie Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego pt. "Jak przyroda budzi się do życia". (Na stałe wpisane w kalendarz imprez ekologicznych, organizowana przez Park).

Zajęcia i warsztaty na różnych stanowiskach ze specjalistami (wynagrodzenie): botanik, chiropterolog, entomolog, ornitolog, biolog, leśnicy. Materiały biurowe, karty pracy dla ucznia, scenariusze zajęć, materiały informacyjne, farby, folia do laminowania. Zakup nagród dla laureatów konkursów. Przewóz uczestników do Schodna.

Efekt ekologiczny zadania

Udział około 500 uczniów ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i opiekunowie. Wszyscy uczestnicy wzięli udział w warsztatach przyrodniczych w terenie, gdzie przedstawiano zagadnienia związane m.in. z: wiosennymi roślinami chronionymi, ornitologią, entomologią, wiosennymi migracjami zwierząt i zagrożeniami, jakie niesie wiosenne wypalanie traw. Zajęcia prowadzili pracownicy WPK, specjaliści i leśnicy, którzy dzięki swoim kompetencjom przyczynili się do poszerzenia i uzupełnienia wiedzy szkolnej poprzez zajęcia w terenie. W celu ugruntowania i usystematyzowania wiedzy na temat wiosny w przyrodzie przeprowadzono konkursy, które przyczyniły się do chęci poznania świata roślin i zwierząt. *Warsztaty zostały wyróżnione przez Ministerstwo Środowiska w konkursie „Nietypowa lekcja różnorodności biologicznej.”*

4.3. III Wdzydzkie Warsztaty Ekologiczne (Na stałe wpisane w kalendarz imprez ekologicznych, organizowana przez Park).

Zakup tuszu do drukarki, folia do laminowania, materiały fotograficzne, art. papiernicze itp. Druk materiałów informacyjnych dotyczących warsztatów, badań wód i ich ochrony, kart pracy z uproszczonym kluczem do rozpoznawania org. wodnych. Zakupiono odczynniki chemiczne i sprzęt laboratoryjny potrzebny na warsztatach – badanie wód i siedlisk roślinnych i zwierzęcych. Opłacono specjalistów z dziedziny: entomologii, botaniki, leśnictwa i biochemicznej analizy wody. Zakup przewodników do oznaczania flory i fauny. Zakup potrzebnego sprzętu do przeprowadzenia badań (lupy, pojemniczki do pobierania próbek, siatki do połowu owadów). Przewóz uczestników na miejsce warsztatów. Zakupiono nagrody dla uczestników warsztatów.

Efekt ekologiczny zadania

Uczestnicy warsztatów zapoznali się z wynikami badań prowadzonych w ostatnich latach stwierdzających stan jakości wód jezior WPK, jak i sami przeprowadzili analizę jakościową wybranych zbiorników wodnych. Dzięki przeprowadzonym badaniom biochemicznych wody na jednym z torfowisk, stwierdzono bardzo wysokie (wcześniej nie notowane) stężenie fosforanów i azotanów, co pozwoli podjąć dalsze kroki w celu zmniejszenia antropresji i ochrony torfowiska. Dzięki warsztatom ukazano bioróżnorodność ekosystemu wodnego, szczególnie uwzględniając organizmy świadczące o czystości wód (m.in. omówienie biologii występującego na terenie WPK raka szlachetnego). Uczestnicy zapoznali się z gatunkami roślin i zwierząt ekosystemów wodnych.

Warsztaty zostały wyróżnione i nagrodzone przez Ministerstwo Środowiska w konkursie „Nietypowa lekcja różnorodności biologicznej.”

4.4. Mieszkamy we Wdzydzkim Parku Krajobrazowym” - Akcja informacyjno-edukacyjna „Znam i chronię ptaki WPK”.

Zakupiono materiały do prowadzenia warsztatów: atlasy i klucze do oznaczania krajowych gatunków ptaków, materiały i przybory papiernicze. Wykonano i wydrukowano plakaty i zakładki z gatunkami ptaków. Zakupiono nagrody w konkursie podsumowującym zdobytą na warsztatach wiedzę, konkurs w trzech kategoriach wiekowych, nagrody w postaci książkowej – atlasy i przewodniki na temat awifauny i rzeczowe – lornetki do obserwacji i art. papiernicze.

Efekt ekologiczny zadania

Akcja edukacyjna objęła zasięgiem teren Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego i powiatu kościerskiego i przeznaczona była dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych, gimnazjów i średnich. Szkoły objęte programem „Mieszkamy we Wdzydzkim Parku Krajobrazowym” uczestniczące w akcji otrzymały plakaty i zakładki z gatunkami ptaków, co przyczyniło się do rozpromowania akcji. Zarówno plakaty jak i zakładki ukazują wybrane gatunki ptaków umożliwiając ich identyfikację. Oprócz wiedzy teoretycznej przekazywanej podczas warsztatów, przeprowadzono również zajęcia w terenie, które umożliwiły weryfikację zdobytej wiedzy na temat rozpoznawania gatunków ptaków w terenie. Głównym celem zajęć było poznanie krajowych gatunków ptaków, miejsc występowania w najbliższej okolicy, tras migracji oraz przedstawienie zagrożeń i form ochrony. Poprzez najmłodszych starano się dotrzeć z informacją o różnorodności ptaków oraz metodach czynnej ochrony do mieszkańców parku i powiatu kościerskiego. W warsztatach wzięło udział około 1 800 dzieci i młodzieży z 15 szkół powiatu kościerskiego. Podsumowując całoroczną akcję „Znam i chronię ptaki WPK” przeprowadzono konkurs ze znajomości biologii awifauny i gatunków WPK. Ze względu na nadal bardzo duże zainteresowanie tematyką warsztatów, temat ptaków będzie kontynuowany w kolejnych latach

4.5. II Grzybobranie we Wdzydzkim Parku Krajobrazowym

Akcja edukacyjna przeprowadzona w Schodnie i na terenie otaczających lasów. Zorganizowano i opłacono dojazd uczestników na miejsce zajęć. W ramach warsztatów zorganizowano dla dzieci i młodzieży powiatu kościerskiego wykład na temat grzybów, ich budowy, różnorodności, występowania i znaczenia w przyrodzie. Zorganizowano drobny poczęstunek dla uczestników. Wszyscy uczestnicy wzięli udział w warsztatach przyrodniczych w terenie, gdzie przez bezpośredni kontakt z przyrodą mogli poznać różnorodność królestwa grzybów. W związku z powyższym opłacono instruktorów.

Rozstrzygnięto również konkurs w ramach, którego dzieci wykonując plakaty, mogły wykazać się wiedzą na temat występujących na danym terenie grzybów.

Termin realizacji:

Efekt ekologiczny zadania

Grzybobranie to nazwa warsztatów terenowych dla młodzieży szkolnej oraz miłośników grzybów, dotyczących budowy, gatunków, rodzajów i miejsc występowania grzybów. Podczas warsztatów w terenie z instruktorami uczestnicy zapoznali się z tematem grzybów i porostów oraz metod i cech, dzięki którym możliwe jest rozpoznanie poszczególnych gatunków, szczególnie gatunków trujących. Celem przewodnim warsztatów było poszerzenie i usystematyzowanie wiedzy na temat grzybów ich różnorodności i ochrony. Dzięki dodatkowemu wsparciu w warsztatach, które cieszyły się ogromnym zainteresowaniem mogło uczestniczyć prawie 500 osób. Podsumowując rozstrzygnięto konkurs w ramach, którego dzieci mogły wykazać się wiedzą na temat występujących na terenie WPK grzybów.

Zadanie 5. Akcja porządkowa na terenie WPK. Akcja Sprzątania Świata. Inwentaryzacja nielegalnych wysypisk odpadów i zaśmieceń. Stan środowiska. Przeprowadzenie warsztatów „Śmieci wokół nas”, „Odzysk surowców wtórnych, promocja materiałów naturalnych”, „Energia odnawialna”. Sprzątanie wysp, i brzegów na Jeziorze Wdzydze.

Zakup paliwa do łodzi, w celu inwentaryzacji i uporządkowania nielegalnych wysypisk i zaśmieconych miejsc na wyspach i brzegach zespołu jezior wdzydzkich.

We wrześniu w związku z Akcją Sprzątanie Świata 2010 zakupiono worki i rękawiczki i przekazano do szkół z terenu parku i otuliny. W akcji wzięło udział około 1500 dzieci i młodzieży z dziewięciu szkół powiatu kościerskiego. Przeprowadzono zajęcia warsztatowe w Izbie Edukacyjnej i w terenie nt. segregacji odpadów, recyklingu itp. W ramach Akcji porządkowej wynajęto autokar i przewieziono młodzież szkolną na teren WPK, gdzie odbyły się terenowe warsztaty na temat odpadów, recyklingu i energii odnawialnej. W ramach warsztatów przeprowadzono konkursy z wiedzy ekologicznej – na ten cel zakupiono nagrody książkowe.

Efekt ekologiczny zadania

Przeprowadzona akcja porządkowa przyczyniła się do zmniejszenia ilości odpadów pozostawionych przez turystów na terenie Parku w szczególności na brzegach wysp i jeziora Wdzydze. Uczestnicy akcji w ramach Sprzątania Świata mieli okazję zaobserwować skalę zagrożenia, jakim są góry śmieci pozostawiane w różnych miejscach i uświadomić sobie niebezpieczeństwa grożące życiu ludzi spowodowane dewastacją najbliższego środowiska przyrodniczego. Uczestnicząc aktywnie w akcjach porządkowych dzieci i młodzież szkolna biorąca w niej udział dba o zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych WPK oraz zapobiega degradacji tych cennych przyrodniczo terenów, a tym samym przez swoje działania przyczyniła się do poprawy stanu czystości i estetyki wsi i krajobrazu WPK. Przeprowadzono zajęcia nt. zanieczyszczenia środowiska, recyklingu i energii odnawialnej w Izbie Edukacyjnej WPK i terenie (Wdzydze Kiszewskie), podczas których ukazano problem zaśmiecania środowiska i zachęcano do działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego. Biorące udział w zajęciach dzieci uczestniczyły w konkursie, którego zadaniem było zmobilizowanie uczestników do poszerzenia i rozwijania swojej wiedzy ekologicznej.

Zadanie 6. Doposażenie Izby Edukacyjnej w ramach prowadzonych zajęć edukacyjnych. (Udział w Sejmiku Ekologicznym). Uzupełnienie zbiorów biblioteki i wideoteki, prenumerata czasopism o tematyce ekologicznej

Zakupiono lornetki, które zostały wykorzystane podczas zajęć terenowych (m.in na temat awifauny WPK). Zakupiono materiałów do prawidłowego funkcjonowania i pielęgnacji akwarium słodkowodnego w Izbie Edukacyjnej WPK: pokarm dla rybek, preparaty akwarystyczne, filtr, wymieniono podłoże i zakupiono rośliny.

Z uwagi na inne czynności służbowe niemożliwy był udział w tegorocznym Sejmiku Ekologicznym. Środki finansowe zaplanowane na ten cel w porozumieniu z WFOŚiGW przeznaczono na ulepszenie bazy do prowadzenia edukacji ekologicznej, dzięki czemu możliwe będzie rozszerzenie tematyki zajęć realizowanych przez WPK. Zakupiono kompas, wiatromierz i model demonstracyjny energii odnawialnej. Wyżej wymienione zakupiono w ramach doposażenia Izby Edukacyjnej, na potrzeby prowadzonych zajęć z edukacji

ekologicznej takich jak „energia odnawialna – alternatywne źródła energii” i zajęcia „orientacja w terenie”.

Efekt ekologiczny zadania

W okresie roku szkolnego (ale również w okresie wakacyjnym, dla grup zorganizowanych) Wdzydzki Park Krajobrazowy jest organizatorem różnego rodzaju zajęć w Izbie Edukacyjnej i w terenie na ścieżkach i szlakach przyrodniczych z zakresu edukacji przyrodniczej i ekologicznej. Udoskonalając i poszerzając bazę do prowadzenia edukacji ekologicznej dla szkół z terenu WPK, powiatu kościerskiego i województwa, zachęcano do korzystania z proponowanych przez WPK tematów zajęć przyrodniczych i wzbogacenia wiedzy na temat ochrony przyrody i środowiska. Dodatkowe pomoce dydaktyczne przyczyniły się do uatrakcyjnienia zajęć i lepszego ukazania złożoności środowiska naturalnego. W ramach zadania utrzymuje się znajdujące w Izbie Edukacyjnej akwarium słodkowodne, które stanowi żywą pomoc dydaktyczną wzbudzając ogromne zainteresowanie i chęć poznania organizmów wodnych. Z uwagi na liczne czynności służbowe niemożliwy był udział w tegorocznym Sejmiku Ekologicznym. Środki finansowe zaplanowane na ten cel w porozumieniu z WFOŚiGW przeznaczono na ulepszenie bazy do prowadzenia edukacji ekologicznej, dzięki czemu możliwe będzie rozszerzenie tematyki zajęć realizowanych przez WPK. Zakupiono kompasy do zajęć terenowych nt orientacji w terenie, wiatromierz i model demonstracyjny energii odnawialnej do zajęć na temat alternatywnych źródeł energii oraz lornetki do zajęć terenowych nt. awifauny.

Doposażenie „Czytelnia przyrodniczej” w WPK umożliwiło śledzenie aktualnych problemów związanych z ochroną środowiska w Polsce i na świecie. Zbiory biblioteczne i czasopisma były i będą wykorzystywane przez pracowników WPK, młodzież i mieszkańców powiatu kościerskiego. Celem stworzenia i aktualizowania czytelnia przyrodniczej jest podnoszenie wiedzy i umiejętności oraz wdrażania do poszukiwania wiadomości przyrodniczych i poszerzania zainteresowań proekologicznych.

Zadanie 7. Organizacja zajęć stacjonarnych oraz konkursów w Izbie Edukacyjnej

7.1. Zajęcia stacjonarne w Izbie Edukacyjnej w/g przedstawionej oferty, w terenie na ścieżkach edukacyjnych, w szkołach z terenu WPK i powiatu kościerskiego.

Zakupiono materiały biurowe (papier, klej, pisaki, kredki, brystol, ołówki, farby, folie laminacyjne, notesy, toner do drukarki itp.) plansze edukacyjne, ekologiczne zestawy, pomoce dydaktyczne. Zakupione materiały były wykorzystywane podczas prowadzonych zajęć.

Efekt ekologiczny zadania

Na zajęciach prowadzonych przez pracowników WPK szerzono wiedzę z dziedziny ochrony środowiska oraz z konieczności jego zachowania dla przyszłych pokoleń, biologii i ekologii wybranych gatunków roślin i zwierząt, a także walorów i wartości WPK. Propagowanie takiej wiedzy służy w ukształtowaniu właściwych postaw uczniów, społeczeństwa, turystów a tym samym służy zapewnieniu trwałości najcenniejszych obiektów przyrody i miejsc na terenie Parku. Poprzez warsztaty, zajęcia, pogadanki i prelekcje kształtowano nawyki odpowiedzialności za przyrodę, ciągłe podnoszenie świadomości społeczeństwa o istniejących zagrożeniach dla środowiska i bioróżnorodności. Przeprowadzone zajęcia pogłębiły wiedzę na temat walorów WPK, gatunków chronionych roślin i zwierząt, metod ich ochrony i zagrożeń jak W atrakcyjny sposób przekazywano wiadomości na temat form

ochrony przyrody. Podczas zajęć przeprowadzonych w terenie młodzież miała okazję pogłębić wiedzę z zakresu ochrony środowiska i zagadnień dla przyrody oraz praktycznie sprawdzić zdobytą wiedzę biologiczną. W kontakcie z naturą uwalnianie i kształtowanie pozytywne postawy wobec przyrody, umożliwiano również poznanie różnych ekosystemów z całą złożonością ich wewnętrznych zależności i własnych powiązań. Dzięki zakupieniu art papierniczych możliwe było przygotowanie kart pracy dla uczniów, scenariuszy zajęć oraz materiałów edukacyjne dla uczniów i nauczycieli z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, regionalnych WPK.

7.2. Organizacja konkursów ekologicznych w Izbie Edukacyjnej Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego, w placówkach oświatowych na terenie Parku i w ramach imprez organizowanych przez samorządy i inne instytucje i organizacje.

W ramach zadania przeprowadzono etapy ogólnopolskiego konkursu Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski.

Zakupiono nagrody– książki o tematyce przyrodniczej i związanej z naukami przyrodniczymi, wartościami historycznymi i kulturowymi Polski, nagrody rzeczowe (lornetki) oraz drobne upominki rzeczowe (materiały piśmiennicze). Przeprowadzono nabór do kolejnej edycji konkursu, zwycięska drużyna (III etap) weźmie udział w etapie wojewódzkim w Szymbarku. Przeprowadzono konkursy ekologiczne i wiedzy na temat form ochrony przyrody i flory i fauny WPK w szkołach powiatu kościerskiego i Izbie Edukacyjnej.

Przeprowadzono drobne konkursy dla uczestników różnorodnych zajęć przyrodniczych w Izbie Edukacyjnej, podsumowujące zajęcia i utrwalające zdobytą wiedzę.

Efekt ekologiczny zadania

Zorganizowano konkursy proekologiczne o znaczeniu szkolnym, lokalnym i ogólnopolskim. Konkursy „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”(ogólnopolski), Formy ochrony przyrody, Flora i fauna WPK, Pomagamy ptakom przetrwać zimę jest działaniem w dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu, poznania walorów przyrodniczych, historycznych, kulturowych i krajobrazowych WPK i innych parków z terenu woj. pomorskiego i całej Polski, mobilizuje do samodzielnego zdobywania wiedzy i rozwijania zainteresowań związanych z tematyką przyrodniczą. To przedsięwzięcie edukacyjne miało na celu poszerzenie i pogłębienie świadomości ekologicznej i wiedzy dotyczącej parków krajobrazowych, form ochrony

przyrody oraz flory i fauny WPK. Przeprowadzenie zaplanowanych konkursów wpłynęło na pobudzenie wrażliwości przyrodniczej.

Zadanie 8. Organizacja festynu –Światowy Dzień Ziemi

Zorganizowanie festynu dla dzieci, młodzieży, mieszkańców powiatu kościerskiego: Zakup nagród dla laureatów konkursu plastycznego i z wiedzy.

Efekt ekologiczny zadania

W ramach obchodów Dnia Ziemi zorganizowano konkursy na temat bioróżnorodności terenu Parku i otuliny. Poprzez aktywny udział włączono młodzież do wspólnych działań mających na celu ratowanie naszej planety. Uczniowie mieli okazję pogłębić wiedzę z zakresu ochrony przyrody, środowiska, jak i praktycznie sprawdzić zdobytą wiedzę biologiczną na temat różnorodności biologicznej. Przy współpracy z LOP promowano walory terenu WPK i otuliny oraz działalności Zielonej Szkoły w Schodnie.

Zadanie 9. Udział pracowników parku w szkoleniach i konferencjach

Uczestnictwo pracowników WPK w konferencjach: Ochrona przyrody w Tucholskim Parku Krajobrazowym i Współczesne Zagadnienia Edukacji Leśnej Społeczeństwa.

Efekt ekologiczny zadania

Uczestnictwo w szkoleniach i konferencjach przyczyniło się do pogłębienia wiedzy, podniesienia kwalifikacji pracowników oraz zdobycia nowych umiejętności i wymiany doświadczeń.

Zadanie 10. Ochrona wartości przyrodniczych WPK poprzez uporządkowanie ruchu turystycznego

Budowa wiaty edukacyjnej ze stołami i ławkami we Wdzydzach Kiszewskich, prace zewnętrzne związane z zagospodarowaniem terenu wokół wiaty i wieży: ogrodzenie terenu, oświetlenie terenu, plac z małą architekturą, stelaże do tablic edukacyjnych, ławki, chodniki z kostki kamiennej, trawniki itp. Dodatkowe roboty budowlane: dodatkowa nawierzchnia z

kamienia naturalnego przy wiacie, wykonanie i montaż dodatkowych balustrad na wieży. Zakup tablic edukacyjno- informacyjnych i mapy krzyża Jezior Wdzydzkich.

Założenie książki obiektu budowlanego dla wieży widokowej.

Wykonanie dokumentacji projektowej dotyczącej: zabezpieczenia nad wejściem na wieżę oraz w duszy schodów przed spadającymi przedmiotami, konstrukcji i montażu zdjęć panoramicznych, montażu wiatromierza na dachu wieży. Wykonanie zdjęć panoramicznych z górnego tarasu wieży. Montaż siatek bezpieczeństwa wyszczególnionych w dokumentacji projektowej i montaż zdjęć panoramicznych na górnym tarasie wieży widokowej.

Efekt ekologiczny zadania

Wiata edukacyjna służy do przeprowadzania zajęć edukacyjnych dla uczniów ze szkół powiatu kościerskiego, a także dla dzieci i młodzieży z terenu woj. pomorskiego, które odwiedziły teren WPK i Zieloną Szkołę w Schodnie. Zajęcia w terenie przyczyniły się do wzrostu świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży oraz wzrostu wiedzy na temat ochrony środowiska i jego elementów, o które trzeba szczególnie dbać. Jednocześnie uatrakcyjniła i wzbogaciła zajęcia dydaktyczne poprzez wprowadzenie nowych form. Inwestycja przyczynia się do promowania wśród młodzieży form turystyki przyjaznych przyrodzie z jednoczesnym uwrażliwieniem dzieci i młodzieży na piękno przyrody WPK.

Efektywniejsze zagospodarowanie terenu pomoże zapobiec degradacji środowiska naturalnego i ukierunkować ruch turystyczny.

Przedsięwzięcie przyczyniło się do promocji i ochrony różnorodności przyrodniczej, jak również do poznania poprzez edukację wartości obszaru WPK z treści tablic edukacyjnych umieszczonych we wiacie i jej obejściu.

Montaż zdjęć panoramicznych wraz z opisem przyczynił się do lepszego poznania walorów przyrodniczych i krajobrazowych WPK przez osoby przebywające na wieży widokowej.

Z kolei montaż siatek przy wejściu na wieżę i w duszy schodów przyczynił się do zwiększenia bezpieczeństwa osób korzystających z wieży.